

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	Vidéken:
1 óra 60 f.	1 óra 1 K —
1 évre 1 K 80 —	1 évre 3 —
3 — 80 —	1 évre 6 —
1 évre 7 — 20 —	1 évre 12 —

Lapkiadó: Baranyay Lajos.
Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétfőnap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Ide küldendő a szerkesztőség és a kiadóhivatalt érdeklő minden közlemény és előfizetési díj.
Egyes számkor kapnak a tőhanyvőszékben.

A Kereskedelmi Társulat ünnepe.

Országos jelentőségű ünnepség színhelye volt városunk vasárnap, amikor a Székesfehérvári Kereskedelmi Társulat, 200 éves fennállásnak emlékeztetése az egész társadalommal együtt ünnepet ült. A város utcai lobbogó-dísz őrítettek. Uri fogatok robbogása, díszruhás rendőrök kivonulása, a sok idegenből jött vendég megjelenése mozgalmassá tette az utcákat és ünnepi színnel öntötte el a várost.

Az egész ünnep lelkes hangulatban folyt le. A nagy gondot s óriási fáradságot igénylő rendezést a társulat titkára s történetének megírója, Vértés József keresk. iskolai tanár végezte. Egy buggó, lelkes, ideálókért hevülő ember. Az ő lelkesen irányított az egész ünnepségben. Őt illesse első sorban az elismerés palma, aki szinte emberfelelői erővel dolgozott, hogy az ünnepség a kétszázévesztendő multhoz, a társulathoz s annak gyermekéhez, a felsőkereskedelmi iskolához méltó legyen.

Az ünnepen a kereskedelmi minisztert dr. Dioszeghy Aladár min. tanácsos képviselte. Ott voltak: dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök, gr. Széchenyi Viktor főispán, Wieber Adorján altábornagy, dr. Saára Gyula polgármester, Szűts Jenő alispán, dr. Klauz György kanonok a káptalan képviselőjében, az összes hatóságok, egyesületek és iskolák képviselői. A közel és távol fekvő vidékek kereskedelmi egyesülései is elküldötték képviselőiket. A Dunántul teljes számban itt volt s még Kolozsvár is két kiküldöttel jelent meg.

Az ünnepség d. e. fél 11 órakor kezdődött. A társulat házának udvara, léposóháza és tágas

tornaterme pazar ünnepi díszben várta a vendégeket.

Az udvar délszaki kertté volt átalakítva. A ház alapjába beillesztendő záróköz nemzeti színekkel díszített zöld sátor alatt volt elhelyezve.

A kétszáz éves ünnep első szakasza a Kereskedelmi Társulat ünnepi közgyűlése volt, melyet Wertheim Armin elnök nyitott meg. Utal Vértés József könyvére, melyben a 200 évesztendő küzdelmei meg vannak örökítve. Kegyelettel emlékezik meg két elődjéről, Wertheim Salamonról és Felmayer Istvánról, kik felismerték, hogy a kereskedelem fejlődésének első feltétele a hazafias szakoktatás megteremtése. A társulat elnökük kijelölt uton kíván haladni. Üdvözlő a vendégeket, elsősorban a miniszter képviselőjét.

Utána Vértés József, a társulat titkára mondott hazafias hévűt izzó, szépen megkonstruált s a hallgatóságot sokszor tetsszére ragadó beszédet, melyben röviden összefoglalta a kétszáz év történetét. Akkortájt, mikor a társulat alakult, tette le a fegyvert a nemzeti felkelés a majtényi sikon. Helyette felvettük a közgazdasági törekvések fegyverét, melyeknek nyomában nemzeti erőgyarapodás fakad. Széchenyi mondja: *Szegénység szolgátság — gazdaság szabadság.* Konstatálja, hogy a kereskedelem még nem részesül elég méltánylásban sem az ország-házban, sem a megye- vagy városházán. Ez a kijelentés viharos tapsra ragadta a jelenlevő kereskedőket. A kereskedői becsület meg fogja szerezni a még hiányzó súlyt és tekintélyt.

Vértés József beszéde után megkezdődtek az üdvözlések.

Először Dioszeghy Aladár dr. min. tanácsos köszöntötte a jubiláló társulatot. Méltatja a nagy érdemeket, melyeket a társulat szerzett a kereskedelem előmozdítása körül. Vázolja azon nem kicsinylendő feladatokat, melyek a jövőben is reá várnak: a kereskedelmi tisztesség szellemének ápolása, a többi közgazdasági ágakkal való harmónia fentartása, az alkalmazottak helyzetének javítása. Mindezekben számíthat a kormány legmesszebb menő támogatására, de számíton mindenekelőtt önmagára, a benne megvalósult összetartásra. Isten áldását kívánja a társulat vezetésére s tagjaira.

Szűts Jenő alispán a vármegyec, Saára Gyula dr. lelkes szavakban a város üdvözlését adja át.

Thék Endre udv. tanácsos a budapesti ker. és iparkamara, Dezső a fővárosi kereskedők, a kassai kamara, dr. Schreier J. a magyar ker. csarnok, Székely Ferenc udv. tanácsos a Pesti Loyd társulat, Beresi Dezső a fővárosi kereskedők, Tamási István a kolozsvári ker. társulat, Vései Sándor a kaposvári kereskedők, dr. Schwarz Lajos a csáktornyai kereskedelmi kaszinó nevében köszöntik a jubiláló társulatot. Különösen megkapó volt Székely Ferenc udv. tanácsos beszéde, aki 42 évvel ezelőtt a Zichy-házban elhelyezett, akkor még 2 osztályu kereskedelmi iskolának növendéke volt. Hálás szavakkal méltatta az akkori tanárok (Berndorfer Kálmán, Kleindin Rudolf) és az utánuk következők derék munkásságát.

A vidéki üdvözlések elhangzása után Pék János helybeli felsőkereskedelmi iskolai igazgató megható beszédben fejezte ki az iskola halálját az azt megalapító és fentartó társulat iránt, Igéret tesz, hogy az iskola a jövőben is azokon a kipróbált

ösvényeken fog járni, melyeken eddig haladt. Nem fogunk — ugymond — röpre jelszavak után indulni, mert nem rombolni, hanem építeni akarunk. Jellemes, erkölcsös, munkaszerető, hazafias ifjuság nevelésére töreksznek s azon lesznek, hogy a tanulók értelmét minden szükséges ismerettel felszereljék s így valóra váltsák az angol jelszót: scientia commercis auxilia ferat!

Majd Gerő Jakab indítványozta, hogy az elmondott beszédek kinyomattassanak s a résztvevőknek megküldessenek. Az elhangzott üdvözléseket a társulat nevében Wertheim elnök köszönte meg.

Ezután leleplezték a társulat előkeinek neveit tartalmazó márványlapot, majd Wertheim Armin arcaképet Schlammdinger Jenő dr. asztorvén, aki ékes szavakkal méltatta az ünnepelt közgazdasági érdemeit. A márványlapon ez áll:

"Az 1712. december 18-án kelt királyi kiváltságlevél alapján alakult Székesfehérvári Kereskedelmi Társulat elnökei:

Payerl Lőrinc 1714—32, Perzl István 1731—41, Vicenti Domonkos 1741—52, Vicenti Péter 1752—55, Vblackei Jakab 1755—60, Hell Károly 1766—84, Liebentudt János 1784—96, Kirovics György 1796—1807, Ivanovits Mihály 1807, Gotschigg Mihály 1807—13, Ivanovits Mihály 1813—19, Eder József 1819—23, Dugovits János 1823—28, Vbl Miklós 1828—35, Sztójánovits Mihály 1834—40, Tschida János 1840—44, Linzer Károly 1844—49, Schlammdinger József 1849—52, Eder Peregrin 1851—52, Námesy Ferenc 1852—53, Theiller Lőrinc 1853—54, Kovács Pál 1854—58, Laufnauer Károly 1858—60, Ferenc 1860—62, Legmann Atajos 1862—73, Rosznagei Antal 1873—79, Wertheim Salamon 1870—90, ifj. Felmayer István 1880—85, Wertheim Armin 1890. Ezt a táblát 1912. május 12-én lepleztük le."

A közönség az udvarra vonult, ahol Kárl István beszéde kíséretében felavatták az épület be-

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,

ÁZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

járatanak folyosóján elhelyezett két márványtáblát. Egyik a társulat jövevények neveit, másik az építés történetét hirdeti.

Az ünnepély utolsó aktsza a társulati ház zárókövének beillesztése volt.

A zárókőbe a következő okmányt helyezték el:

A Székesfehérvári Kereskedelmi Társulat e háza, melyet az általa fenntartott Felső Kereskedelmi Iskola és Kereskedő Inasiskola számára, valamint saját Otthonául emelt, 1907. és 1908. évben épült.

A Társulat kiváltságleveleit 1712. december 18-án III. Károly király írta alá.

Ezt a zárókövet 1912. május hó 12-én tettük le a Társulat kétszázéves fennállásának ünnepén I. Ferenc József Magyarország apostoli királyának uralkodása alatt, sárvárfelsővidéki gróf Széchenyi Viktor főispánsága, baracskai Szűcs Jenő alispánsága és dr. Saára Gyula polgármestere korában.

Aljón a kereskedelemnek és a kereskedelmi tanításnak ez a hajléka időtlen időkig a magyar kultúra, a magyar közgazdaság, a magyar tudomány és a magyar munka örök dicsőségére!

Wertheim Armin elnök, Karl István alelnök, Hübner Károly gondnok, dr. Schlamadinger Jenő ügyész, Pék János a Felső Kereskedelmi Iskola igazgatója, Schnetzer Nándor ellenőr, Vértes József titkár.

Déli egy órakor a Magyar Király nagytermében bankett

A banketten résztvettek:

Arnos Jenő, Bán Abraham, Bernstein Samuel, Bottka Zoltán, Braniza Károly, Balog Lipót, dr. Czapary László, Gsics István, Deutsch Aladár, Deutsch Oszkár, Eisenbarth Károly, Engel Sándor, Elek Ferenc, Flits Miklós, Fenyves Jenő, dr. Fiáth György, Fröschl Ferenc, Gerő Jakab, Grosz Bernát, Grünfeld Pál, Grünfeld Jakab, Hurbán István, Hübner Károly, Heumann József, dr. Holló Jenő, Herceg Sándor, Heller Dávid, Heckenast Kálmán, Horváth Kálmán dr., Hirtling Kálmán, Illés Károly, Jámbor Zsigmond, Kunos Gyula, Kuthy József dr., Knazovitzky Béla, Kohn Adolf, Klökner József, Köhler József, Káldor Dávid, Kiss Géza, Kálmán Vince, Kelemen Béla, Kaltenecker Márton, Kovács Antal, Kovács Armin, Kerekes Lajos dr., Kistelek Károly dr., Karl József, Krausz Zsigmond dr., Klauz György dr., Klein József, Lénárd Albert dr., ifj. Löwinger Mór, Lukács Gyula dr., Lauschmann Gyula dr., Leopold Lajos, Major Lajos, Major Mihály, Miklós Géza, Melcer Soma, Melcer Jakab, Montsó Ferenc, Naszályi József, Neuhauzer Imre dr., Német István, Noss Gyula dr., Novák Soma, Ofner Mór, Pék János, Pető Miksa, Pataki Armin dr., Pfinn István, Pollák Henrik, dr. Prohászka Ottokár, Polczér Péter,

Práger Fülöp, Pisky László, Révész Mihály, Roediger Gyula, Rosenberg Sándor, Rauscher Béla, Rosenzweig László, Radler Gottfried, Széchenyi Viktor gróf, Saára Gyula dr., Schmidt Rajmund, Ságó Lajos, Schlamadinger József, Szalai Károly, Szöllösy Ferenc, Szepesti Géza, Schlesinger Sándor, Strasser Jenő dr., Szűcs Jenő, Schlamadinger Jenő dr., Streit Ferenc, Székely Nándor, Schnetzer Nándor, Sövegjártó János, Szigety Miklós, Szigety Ödön, Schaller Flóris, Say Ferenc, Szirbak József, Sikota Ferenc, Tóth Artúr, dr. Viszota Alajos, Vadász Izidor, Vértesy József, Vértes József, Wertheim Armin, Wertheim Pál, Wertheim Imre, Wertheim Samu, Wiener Armin, Weisz Miksa, Weiner Jakab, Wolf József.

Az első felköszöntőt dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök mondta a királyra. Mindenünnep, ez mai is — ugymond — valtképen erőteljesebb jelent és boldogabb jövőt sürget. De amikor így jelent és jövőt szolgál, viszszanéz a multba, mert a multnak ideális, fölséges energiáira van szükségünk, hogy ezt a jelent jobb alapokra fektessük és a jövőt termékenyebbé tegyük. Ha a magyar nemzet multjába nézünk, vannak ideális kincsei és ezen kincsek közt ott látom első helyen a királytiszteletet, a király iránti hűséget és szeretetet. Szól a praktikus királytiszteletről és szeretetről: a nemzet erkölcsű ereje és gazdasági jóléte maszt a trónnak. Emlékeztet a hollandi követ és Beresényi közt 200 évvel történt jelenetere. A követ nagy összeg pénzért ígér a felkelőknek, amit Beresényi kevélyen visszautasít s azt mondja: „Szabadságról, arról mi beszélünk, sajtról magával alkuszunk.“ Mire a követ így szól:

Tudja gróf ur, ha maguk szabadságot akarnak, akkor ne rézrel és papirossal, hanem arannyal, vagyis igazi értékkel fizessék katonáikat. Különben soha sem lesz szabadság. Adjon az Isten erőt és életet a királynak, hatalmat adjon neki a nemzet ereje. A közönség állva hallgatta meg a püspök felköszöntőjét. Wertheim elnök a miniszter képviselőjét, ez pedig az ünneplő társulatot, Klökner József a megyéspüspököt, Pisky László a főispánt, ez pedig Wertheim elnököt köszöntötte fel s egyuttal kijelentette, hogy Ő Felsője Wertheim Arminnak s utódainak a közgazdaság terén

szerezett érdemeiért a magyar nemességét adományozta. Wertheim Pál Thék Endrét, Weisz Miksa Székely Ferencet, Bernstein S. a várost és vármegyét éllette, Székács Antal harcias beszédben a kereskedelmi társulatra írtett poharat, míg Major Lajos h. pénzügyigazgató a főispánra s a kereskedelmi társulatra mondott lelkes felköszöntőt.

Beszámoló

Gróf Zichy Aladár választói között.

— Saját tudósítónktól. —

A bodajki választókerület országgyűlési képviselője, a néppárt vezére, gróf Zichy Aladár vasárnap délután beszámolókat tartott választókerületének legnagyobb községében Mórton. Ki-szeretében voltak Molnár János apát, Szmracsányi György, Huszár Károly, Brestyenszky Kálmán orsz. gyűl. képviselők, továbbá gróf Batthyány Lajos, a kerület volt képviselője, gróf Zichy Rafael, Robitsek Ferenc esztergomi kanonok, Ernst Sándor népszövetségi igazgató, Landauer Béla, dr. Bonta Károly, Szabó Albert, Natter Vilmos, Jánoki Madocsány Gyula, Mészáros István a ker. szövetkezetek igazgatója a fővárosból. A környékbeli papságból megjelentek dr. Griger Miklós bakonyi sárkányi, Kovács Alajos csákberényi, Szabó Jenő magyarmási, Kiss Lipót fehérvárcsurgói, Molnár István iszka-szentgyörgyi plebánosok stb.

Gróf Zichy kíséretével délután fél kettőkor a Komárom felől jövő vonaton érkezett Móra. Az állomáson fehérruhás leánykakkal a választók küldöttsége fogadta, kiknek nevében P. Bernardin, a móri kapucinus zárda házfőnöke tartott üdvözlő beszédet. Zichy Aladár gróf megköszönte a fogadtatást s ezután a vendégek és a fogadóbizottság hosszú kocsisorban a kapucinus zárdába hajattak, ahol a páterek szives vendégszeretettel élveztek.

A beszámoló délután fél 5 órakor, litánia után volt a Wen-

cel féle kastély előtt elterülő térségen, ahol mintegy 3-4000 főnyi, csaknem csupán férfiakból álló tömeg volt jelen. Tulnyomó számban móriak, de szépen voltak képviselve Bodajki, Bakonyi sárkány és Pusztavám községek is. A hatóságot Kovács Sándor móri főszolgabíró képviselte. A nép oly lelkesedést tanúsított ezen a beszámolón a száz meg száz oldalról támadott katolicizmus védelmében, hogy annál szembet, a jövőre nézve biztatóbbat kívánni sem lehet. A beszédeket néhány 10-15 — szociáldemokraták által felbujtogatott ember is végighallgatta és eleintén közbeszólásaikkal megkérdezték, hogy mi lesz a szegény néppel s mi lesz az általános választójoggal. Ezekről az emberekről hitték azt, hogy szociáldemokraták s most a beszámolón fényesen beigazolódtott, hogy mennyire nem azok. Elintén maguk a móriak leintették őket, később pedig Huszár Károly és dr. Grieger Miklós vették kezelés alá a szerencsétleneket. Megkérdezték tőlük szépen, barátságosan, mik a kívánásaik, céljaik, majd feleleteket kaptak s ekkor kiszült róluk, hogy korántsem akarnak mást, mint amiért a néppárti képviselők harcolnak. A szociáldemokraták céljait törekvéseit nem is ismerték, mert ezekről még nem világosították fel őket a lelketlen bujtatók. A gyűlés végéig annyira meglágyultak, hogy hangosan, a több ezer ember jelenlétében mintegy ünnepi-sen megtagadták az összes szociáldemokrata elveket, a földosztást, a vallástalanságot, hazátalanságot és felháborodva tiltakoztak a házasság szentségének eltörlése ellen. Végezetül már ők is éljeneztek. A keresztényszocializmusnak van csak talaja Mórton.

Dr. Schleicher Imre móri ügyvéd volt az első szónok, kiknek rövid, talpraesett és nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéde után lelkes éljenzés közepette lépett az emelvényre gróf Zichy Aladár Először is magyar nyelven üdvözölte választóit, megköszönte nagyszámú megjelenésüket és a lelkes fogadtatást, melyben öt részesítették. Majd német nyelven elmondotta beszámoló beszédét, amely a következő:

Modern fürdőszoba és mosdóberendezések stb. Szakmában vágó javítások vidékre is azonnal teljesítetnek. Telefon sz. 301.

Háztulajdonosoknak vízvezetési és csatornázási

házi berendezésekről felvilágosítás, tervezés és költségvetéssel készséggel szolgálunk

EPERJESI TESTVÉREK vízvezeték és csatornázási vállalkozók. ::

Műszaki iroda és mintaraktár: Rákóczi- és Bank-utca sarok. Műhely és cementáru gyár: Budi-ut 62. sz.

Zichy Aladár gróf

kijelentette, hogy miután németajku polgártársaink vannak többségben, beszámolóját német nyelven mondja. Azzal kezdte, amit egy munkapárti képviselő mondott neki: Ti néppártiak mondhatok beszámolót itt megjelenhetek választóitok között, mi nem merünk választóink előtt megjelenni. Elmondhatja ezt magáról a szélsőbal is, mely ha kérkedhetik is azzal, hogy a jövő igazolni fogja, de a jelenben ezt semmiképp sem állíthatja magáról. A mostani politikai helyzetben egyetlen párt sem tudott megállani a saját programja alapján, egyedül a néppárt. Nem magát dicséri, mikor dicséri a bodajki választók politikai józanságát és okosságát, hogy híven kitart a néppárt szepietelen lobogój mellett. (Helyeslés.)

Nehézebb feladat nem is képzelhető, mint a jelen politikai helyzet ismertetése. Aki az újságokat olvassa, lehetetlen nem gondolnia a képviselőkről, hogy ezek az urak egy álló esztendeje semmit sem dolgoztak. Országot vezetni nagy kötelesség és súlyos felelősség egyzersmind. Országot vezetni, szolgálgni, jólétre segíteni, mely magán sem tud segíteni nagyon nehéz dolog. Emlékeztet a koalíciós időkre. Mikor a koalíció a nemzet kívánóságait végre kivívni akarta, a nemzet a legválságosabb helyzetben hagyta cserben, akkor bukatta meg a nép.

Ebből a tényből mindenki azt következtette, hogy a választójog nem helyes, a mai képviselők nem igazi képviselői a népnek. A néppárt megalakulása óta követelte a választójog reformját s most is a néppárt kebeléből indult ki az a javaslat, mely a helyzet gerincévé a választójogot tette. Kell, hogy részesüljenek jogokban, akik az állam terheit viselik. De nem ez a legfontosabb. Hiába alkotunk akár-mily kiterjesztett választójogot, ha nem gondoskodunk egyúttal arról, hogy a választás a nép igazi akaratát fejezze ki. Képzelnem sem lehet, micsoda visszaélések történtek a népkarat meghamisítására a multban. Szólo tapasztalt nehány ilyen választást s orcája pirult, hogy házakban ilyesmi történhetik.

Általános választójogról beszélnek, de épen azok nem hajlandók megmondani, hogy mit értenek rajta, akik legmerészebben agítálnak mellette. Kimondja, hogy igenis általánossá kívánja tenni a választójogot, de ebből a hazára kárna, vagy veszezelemnek háramolnia nem szabad. (Nehány hang: jogot a népnek! Nagy zaj: Le a szocialistákkal! Eljen a néppárt!)

Ezután a néppárt programját fejtegette. Beszél az egyházpolitikáról, a kisemberek, kiszagdák, kispárosok javát célzó törvényekről. A munkásosztály anyagi helyzetéről. Végül kimutatta, hogy a néppártira szültsége van a hazának. Ez a párt nem számít arra, hogy hamarosan kormányrajut. De igenis teljes erejével azon lesz, hogy minden visszaélést, a népnek minden megkorsósítását megakadályozza és a dolgozó, becstületes nép javát célzó törvények alkotását sürgesse. Megtette ezt számtalanszor a multban s hogy a jövőben is tehesse, erre kéri a választók bizalmát.

Hatalmas éljenzés követte a beszédet, melynek gondolatmenetét a

szónok röviden magyarul is összefoglalta.

A következő szónokok beszédeinek

tartalmát s a beszámológyűlés további menetét helyszüke miatt holnap közöljük.

A rablógyilkos nyomában.

Az áldozat testvérei.

A felsővárosi rémes rablógyilkosság tettese aligha került ki a földi igazságszolgáltatást. A vasárnapi fordulatok, melyek ez ügyben történtek, arra engednek következtetni, hogy a gyilkost sikerül a rendőrségnek elfogni. Simon Sándor tb. rendőrfőkapitány pontos és mindenre kiterjedő figyelemmel megszövegezett sürgőnyeinek alapján a budapesti rendőrség megtalálta a pontos nyomot, mely után a nyomozás tovább igazodhatik. Részletes tudósításunk a nyomozás állásáról a következő:

A testvérek.

A meggyilkolt Stefanovics Mihálynak két testvére volt Magyarországon. Az egyik a 18 éves Sándor, aki itt lakott vele egészen 1. hó 8-áig, a másik a bátyja Lyubomir, aki a csákvári malomban dolgozott s onnan a napokban ment Mármaroszigetre. Ott találta a rendőrség sürgőnye, Sándort pedig a szabadkai rendőrség mint gyanúsítottat fogta el Szabadkán. Vasárnap délután már mindketten meg is érkeztek Székesfehérvárra és az első nevezetes, amit tőlük megtudott a rendőrség az, hogy

a meggyilkolt pékmesternek nem is Stefanovits, hanem Gyorgyevits Mihály a neve.

Az apjukat Stefanovits Györgynek hívták s Macedoniában a fiuk vezetékeiket mindig az apa keresztnéve után kapják. Így lettek ők is Gyorgyevitsiek.

Gyorgyevits Lyubomir.

Elmondja, hogy Mihálynak több ezer forintja volt, sőt Újvidéken az egyik takarékpénztárban is volt pár ezer koronája.

A gyilkos személyét nézve semmit sem tud mondani, de az a véleménye, ahogy ő az ilyen fajtát ismeri, hogy az nem ment sem Szerbiába, sem Macedoniába, hanem itt lehet Magyarországon bolgár kertészek között. A meggyilkolt Gyorgyevits Mihály 27 éves Macedonia Ornanc községbeli (kricsovai járás) illetőségű.

Gyorgyevits Sándor

a gyilkossal együtt dolgozott pár napig. Nevét, ha kérdezte tőle, csak annyit mondott: Momir, vagy Noumir, de mindig úgy mondta, hogy alig lehetett megérteni. Azt mondta, hogy egy hónappal ezelőtt Bécsből ment Budapestre, de mert ott nem kapott állást, elment Veszprémbe, ahol szintén ilyen bolgár péknél volt, de ott is csak 14 napig. Gyalog jött Veszprémből Székesfehérvár felé és Sárszentmihályon egy felszennű bolgáremberrel beszélt, az utasította Gyorgyevits Mihályhoz. Elmondta még azt is, hogy Budapestén a szerb konzulátusnál magyar munkakönyvet kért, de mert ő nem volt hajlandó annak ellenében a szerb könyvet kiadni a kezéből, meg mivel hogy katona sem volt még, nem kapott. Azután a gyilkos ruházatáról beszélt. Bátyja üzlete jörforgalmu volt, Mihály sokat dolgozott, de sok pénz is keresett, lehetett 3-4000 forintja, mely között török és francia aranyak voltak. Pénzét a Wertheim szekrényben egy kisebb és egy nagyobb erszényben tartotta. Valószínűk tartja, hogy ha itt maradt volna bátyjánál, ő is meggyilkolta volna a rabló. Különben neki is az a véleménye, ami Lyubomirnak, hogy a gyilkos Magyarországon bujdosik. Hazájába nem mer visszamenni, mert onnan ugys egy nagyobb büne miatt szökött meg. Többször emlegette, hogy Budapestén ismerőse van. A két testvért délután kivitte a rendőrség a helyszínére, hátha fedeznek fel valamit.

Sürgönyök.

Vasárnap délelőtt 11 óra 45 perckor a következő távirat jött Pancsováról:

Stefanovits Mihály rablógyilkosa f. hó 10-én délelőtt folyamán Belgrádba szökött, elfogatása iránt intézkedtem az ottani rendőrségnél. Eredményt annak idején közölni fogom. — Rendőrség.

Nemsokára megérkezett belgrádi rendőrség express levele, melyhez két fénykép is volt mellékelve egy letartóztatott péksegédről, Naun Trajukovits-

ról. Az áldozat testvérei a fényképről megállapították, hogy nem ez a gyilkos.

Az áruló papirczacskó.

Simon Sándor, a nyomozás vezetője vasárnap délelőtt szemlét tartott a gyilkosság színhelyén. A Wertheim szekrény előtt egy 10 koronás aranyat talált, a szekrényben pedig észrevette, hogy a gyilkos az ott maradt okiratokat felgyujtotta, de mivel a szekrényt nyomban bezárta, a tűz nem tudott feléledni s így a meggyilkolt iratai nem égtek el. A műhelyben pedig egy közönséges papír lisztes zacskót talált a rendőrfőkapitány, melyen valaki tintaceruzával írni próbált. Ezek a szavak voltak olvashatók: Gyorgye... Székesfehér... Nomi... mounir... kezdetleges írással, mint mikor valaki még nem tudja jól a nevét leírni. Ekkor a rendőrfőkapitány még csak gyanította, hogy a gyilkos írása lehet, de azért mindjárt megsürgönyözte Budapestre.

A biztos nyom.

Délután öt órakor már megérkezett a budapesti rendőrség távirata, amely addig a nyomozásnak a legnagyobb eredménye. A távirat a következő.

Május 12. 5 ó Bp.

Rablógyilkossággal gyanúsított Manier József lipovai szül. gör. kel. 20 éves matomunkás itt a Szovetenyutca 10 szám alatt Jakkó Marjánál lakott folyó évi április hó 3-án párnapij folyó hó 9-én ugyanoda vízszemenet, csakalommal nála sok ezüst, nikel és réz pénz 5 koronás 1 K-s és 20 filléres volt. Egy fekele többrekesű börtárcában pedig papír és arany 20 koronások 900 Korona összegben. Nevezett zömök terméti alacson testalkatu gömbölyü barna arcu és szemu kicsi, fekele bajszu szürke ruhát, hosszú szürkes barna színű felöltö, barna posztó sapkát felül összegombolható fülvédővel és fekele bőr csalos cipőt viselt. Volt azonban neki egy szürkesbarna mikádó kabátja szürke preme gallérral, nyomozása és letartóztatása esetén távirati választ kérek.

Távirat ment az összes halirrendőrségekhez, több rendőrfőkapitánysághoz: Belgrád, Lipova, Kucsova, Triest, Bucarest, Finnec, Pragerhof, Brena, Rotterdam, Antwerpen, Hamburga és Szofijába.

E táviratban közölt adatok a meggyilkolt öccsének előadása szerint teljesen megegyeznek a gyilkos személyleírásával. A neve tehát **Namier Jő-**

